

SLOVENEC.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemán veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemán veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Nuznauila (inzerati) se sprejemajo in veljá tristočna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 242.

V Ljubljani, v petek 22. oktobra 1886.

Letnik XIV.

Pogled v Madjarijo.

I.

Največja nesreča, katero je tujec grof Beust naklonil Avstriji, je avstro-ogerska pogodba. Madjari so postali v Avstriji gospodarji, ki notranjo in vnanjo politiko obračajo v svojo korist, ne, da bi jim odločilni krogi zastavili pot. Večina in manjšina cislitvanskega parlamenta tresete se pred madjarskim „kalpakom“, odjenjuate Madjarom v najvažnejših zadevah. Visoka naša gospóda potrpežljivo prenaša madjarski jarem.

Čudno je le to, da naši Nemci molčé, ko Madjar njihovim bratom onkraj Litave madjarščino ubija v glavo. A tudi v višjih krogih Madjarom pusté proste roké. Mnogo kvara storili so Madjari Avstriji v devetnajstih letih nesrečne pogodbe. Naša gospóda pa mirno molčí. Tisza je zbornici predložil načrt postave o zakonu med židi in kristijani, dobro vedóč, da njegov predlog ne bo po godu najvišjim krogom. Kol. Tisza je spreten parlamentarec, a slab državnik. Nasprotnika svojega vrže raz sedla, volitvine niti so v njegovih pesteh, sili se klanja, a kaže velikodušnost, narod tolaži z obljubami, brzdati zná svojo večino. On je spreten govornik, a to zgovornost uporablja v osebne in liberalno-madjarske namene. Njegov pogled ne sega v daljavo, pač pa bistro vidi madjarske koristi. Tisza je liberalen Madjar, ki prisega na vero moderne državne modrosti. Kot Madjar oblači liberalne ideje v madjarsko suknjo. Dobro pozná neopravičeno početje nekterih upravnikov, pa na tihem si misli: roka umiva roko. Če je bil Giskra radodaren tostran Litave, naj bi bil Tisza puritanec onstran meje?

Ogersko najnovejše postavodajstvo je izročilo posestnike oderuhom, podrepnikom in klativitezom. Stari posestniki so ob svojo rodno jim zemljo, židovi se redé in množé. Srednji stan propada in peša, oligarhija mešetarjev gospoduje v deželi. Sedanji gospodarji v Ogerski nimajo zgodovinske podlage. Deák jim je vzgled, ne oziraje se na skupne državne razmere niti potrebe. Odločni nasprotniki so državni celokupnosti, samostojnost ogerske države jim je namera in vzor.

Gospóda, ki je l. 1867 sklepala pogodbo, tolažila je razne ugovore, češ, da so delegacije in vedna dotika vzhoda s zahodom, trdna vez med državama polovicama. Pa sedanost nam kaže, da Madjari samovoljno hodijo lastna pota. Ničesa ne pomaže, da so nekteere može posadili na visoke službe v diplomaciji in drugih skupnih uradih. Madjar je sprejel svoje dostojanstvo kot dolžno plačilo za svoje politične prednosti.

Kedar je treba na novo sklepati pogodbo, vedno se vrsté neprijetni dogovori, pravo mešetarenje, ker gospóda pod krono sv. Štefana smatra pogodbo kot „kupčijo“, pri kateri išče dobička. Madjarskim državnikom ni mar korist cele države, marveč stojé izključljivo na madjarskem stališču. Vedno in povsod Ogerska višje cení lastne koristi od onih skupne države. Železniške črte in državne ceste izpeljane so onkraj Litave tako, da donajajo korist in dobiček le madjarskemu narodu, drugim pa škodo. Madjarska kupčijska politika vse stori, da spoji državne žile v Budapešti, v sreci Madjarije, in trgovino odvrne od Trsta na Reko. Gospod Kallay vlada v Novi Avstriji po načrtih madjarske vlade in pospešuje madjarizacijo dežele. In vendar je naše ministerstvo popustljivo proti Madjarom do skrajne meje, višji in nižji krogi vestno skrbé, da se Madjarom ne krivijo lasje — —

Ogerska konservativna stranka se je vrgla nad svojega nasprotnika, a takoj je omagala v neenakem boji. Zadnjič se je uprla socijalni reformi najnovejše mode, ko je Tisza hotel prodreti s postavo o zakonu med židi in kristijani. Ker to ni šlo, zasadi je Tisza sekiro na korenine trdovratne opozicije. Preosnoval je zbornico magnatov po svoji volji in liberalni potrebi. Magnati so molčali ter po rimski šegi klicali kalvincu: „morituri te salutant“.

Skrivnost vladne modrosti prvega ogerskega ministra je ta, da vedno pogodi pravi nagib mero-dajnih krogov, namreč onega dela madjarskega naroda, ki ima v javnem življenju nekaj vpliva. Tisza vedno podpira madjarski šovinizem; z njegovim dovoljenjem tlačijo tovariši v ministerstvu nemadjarske narode v deželi.

Bolgarski častniki.

Odločilni faktor v Bolgariji so sedaj bolgarski častniki. Samostalnost Bolgarske je tesno sklenjena s sestavo bolgarskih častnikov; ko bi ruski častniki zopet posedli častna mesta v bolgarski vojni, bi to bil vzrok vstaji v bolgarski armadi, ali pa bi se to tudi zgodilo, ko bi Rusi posedli Bolgarijo.

Bolgarska armada šteje še le osem let, in noben častnik še ni dalje služil, kakor osem let. Ko so po rumeljski vstaji odpoklicani bili vsi ruski častniki, prišla so najodličnejša mesta pri vojni mladim častnikom v roke. Tako hitro so se naprej pomikali, kakor se to ne zgodi nikjer drugej v Evropi. Bolgarski častniki za svojo osebo veliko zgubé, ako Rusi stopijo v višje vojaške službe. Bolgarski častniki dobro vedó, da je nezavisnost Bolgarske tesno sklenjena z njih osebo. Bolj ko se prikazuje, da Rusija misli Bolgarijo zasesti, bolj zanimiv postaja poklic bolgarskih častnikov, in radovednost raste, kaj bode potem z bolgarskimi častniki. Poglejmo toraj nekaj črtic o sestavi te bolgarske vojne.

S carskim ukazom dne 8. maja 1878 je stopila na dan bolgarska armada. Vsak nov batalijon je imel za poveljnika ruskega častnika (polkovnika), dalje po štiri stotnike, pobočnika in 75 nižjih častnikov in prostakov. Isto tako je zapovedoval pri švadronu konjikov in pri bateriji ruski častnik. Pa tudi med lajtenanti (poročniki) je bilo mnogo Rusov. Ruskim častnikom je bila prihranjena služba v ruski vojni, bili so le odposlani v Bolgarijo. Velevali so po bolgarsko, kar ni prizadelo težav, ker ruski in bolgarski jezik sta si zeló podobna.

Podlaga vojaškemu izobraževanju so bila pravila navadna pri ruskih polkih. Drugo je vse bilo tako, kakor pri ruski vojni, samo tepenja niso vpeljali. Domači bolgarski častniki so se izobraževali v vojaški šoli v Sofiji. Ta je nekako med nemško kadetno šolo in vojaško šolo. Tečajji v tej šoli so trije. Iz nje imajo priti častniki za vsako oboroženje. Ker pa ta šola ni imela sredstev za izučevanje v poedinem (specijelnem) oboroženju, izuriti so se morali častniki zato dejansko. Več Bolgarov so poslali tudi za več let na Rusko, kjer so se učili v vojaških

LISTEK.

Keltski grobovi po Kranjskem.

Nedavno obljubil sem nadaljevati popisovanje keltskih grobov in keltskih bivališč na Dolenjskem, kakor jih poznam iz svoje lastne skušnje, kajti sam sem vse pregledal. Pisal bom na podlagi svojih praktičnih skušenj čisto, sveto resnico, katero sem si v v poslednjem času zdatno pomnožil, kajti v tem času prehodil sem mnogo hribov in dolin, kjer sem videl veliko znamenitih strarin. Vsa stanovanja Kelto-ali Galcev in Rimcev na Dolenjskem nam spričujejo, da že zdavnej pred dvema tisoč leti je bilo Dolenjsko jako naljudeno. Prvi stanovalci na Kranjskem so stanovali na Ljubljanskem močvirju, kjer je v tistem času stalo jezero. Ti prvotni prebivalci niso poznali nobene kovine, vse orožje in orodje so si delali iz kamna in pa iz kosti zverin, posebno iz jelenovih rogov. Znali so tudi šivati. Šivanke so si iz kosti napravljali. S takim orodjem, kar je bila prava težava, so na več tisoč dreves posekali, v je-

zero zabili; na teh zabutih koléh so si napravljali stanovanja, kjer so bili varni pred zverino. Gotovo so si iz tega namena na vodah stanovanja narejali. Taka stanovanja so se našla tudi na Švicarskem, po jezerih, na Francoskem in sploh po celi Evropi. Mogoče je pa, da so tedaj ljudje tudi v podzemeljskih duplinah stanovali, po katerih se je tudi kamneno in košeno orodje našlo. Za to dóbo prišla je dóba, ki se imenuje bronasta, kajti iz te dóbe se nahaja orožje vsake vrste iz samega bronu. Na Ljubljanskem močvirju so tudi tedaj ljudje stanovali, kajti našlo se je mnogo lepega orožja iz bronu. Sicer pa se le redko kje na Kranjskem iz te dóbe sled človeških bivališč zapazi. Več tega orožja je bilo pred več časom najdenega pri Ljubnem na Dolenjskem. Po malem se še kje tako orožje najde; eno sekiro kot orožje so pretečeno leto našli drvarji v hosti Bečtanjske grajščine, v nekem grdem grabnu blizo Sevnice. Jaz sem jo dobil in v muzej oddal. Pred kratkim časom sem zapazil tako bivališče iz taistega časa blizo vasi in fare Sela pri Šumbergu, drugod jim nisem še nikjer na sled prišel, akoravno sem pregledal že tudi več podzemeljskih jam po Do-

lenskem. Najdejo se ostanki in sled po jamah iz rimskih časov in iz časov, ko so se ljudje pred Turki po jamah skrivali, ali so svoje imetje ondi hranili.

Takih podzemeljskih jam je več po Dolenjskem. V oni v Drenovcih, v Krškem okraju smo kopali kakih 14 dni in našli vsakovrstne čepinje tudi iz rimskih časov, nekaj železa, eno veliko čeljust od medveda in več starin. Tudi ta jama je bila enkrat s kamenjem založena, zaprta; morebiti so ljudje ob turških časih svoje imetje ondi poskrili, in potem jama zazidala. Tako se vidi tudi pri jami nad Trebansko grajšino, v hosti, kjer ste blizo dve podzemeljski skupaj; v eno se lahko gre precej daleč. V tej jami, ako bi se kopalo, se gotovo rimski ostanki najdejo, kjer konec jame je prav podoben ajdovskemu tempeljnu. Druga jama ondi blizo ima slab uhod; treba se je večkrat po kolenih plaziti; je pa tudi precej daleč pod zemljo. Tudi tukaj se vidi, da so bile jame že zazidane, kjer so ljudje shranovali svoje imetje in se sami skrivali notri. Nahajajo se tudi ob Krki in pri Zagradcu; na drugi strani Krke ja ena taka jama, imenovana Bokrova jama.

šolah v Petrogradu, v Jelizabetgradu, potem tudi v tovarnah za puške v Tuli in Viborgu. Prvi okrajšani tečaj vojaške šole je dal 160 častnikov, drugi leta 1880 86, tako, da je bolgarska vlada imela leta 1882 246 mladih bolgarskih častnikov. Odsihmal so vsako leto poprek izurili po 60 častnikov. Še l. 1883 so bili vsi višji častniki, privzemši vodje pri kompanijah, sami Rusi.

V teku omenjenega leta je začel knez Aleksander spraznjene stotniške službe nameščevati s poročniki. Že tačas bi se bila knez Aleksander in Rusija razprla; poslednjič so vendar Rusi prenehali. Po tem takem je štela bolgarska vojna ob času vzhodno-rumelijske vstaje polovico stotnikov domačinov, drugo polovico in vsa viša mesta so zavzemali Rusi. Poročniki so bili skoro brez izjeme Bolgari. Za izobrazbo vojske so Rusi res mnogo storili, a njih zasebno življenje je dalo povod mnogim pritožbam. Tudi je bilo mnogo preprirov med ruskimi in bolgarskimi častniki. Poslednjič so spredili tudi varčni Bolgari, da jih Rusi mnogo mnogo stanejo. Navadne plače so sicer dobivali iz Ruskega, a Bolgari so morali priklade dajati, ki so bile mnogokrat veliko večje, kakor navadna plača, in veliko večje, kakor plače bolgarskih častnikov.

Kar pa se tiče vzhodno-rumelijske vojne l. 1885, pred zedinjenjem z Bolgarsko, je imel vsak batalijon le eno kompanijo pod puško. Častnikov je bilo kakih 50; nekdanjim ruskim častnikom, ki so velevali batalijonom in kompanijam, bilo je nekaj nižjih bolgarskih častnikov prirejenih, kateri so po devet mesecev bili v vojaški šoli v Sofiji, in slednjič bilo je še nekaj tujih, ki so bili imenovani v Carigradu. Ruski častniki v Vzhodni Rumeliji so popolnoma bili izstopili iz ruske vojne in niso bili z njo v nikaki zvezi. Jeseni l. 1885 je ruski car poklical nazaj vse ruske častnike, bilo jih je kakih 200. Bolgarska armada je zgubila vse častnike pri štabu. Ostali so samo vzhodno-rumelijski polkovniki: Nikovorov, Filov, Mutkurov, bolgarski Gudzev in nekdanja nemška častnika polkovnik baron Riedesel in Corvin. Izvzemši imenovane, je imela bolgarska vojna ob bolgarsko-srbski vojski samo mlade častnike, ki še niso nič skusili in niso vodili družega, nego kako kompanijo. Najstarejši ni imel više kakor petintrideset let. Le posamezni so si pridobili skušnje v zadnji turško-ruski vojski. Stotnik Nikovorov od topništva je postal vojni minister. Vendar je šlo ob srbski vojski bolje, kakor so pričakovali. Stotnik Nikovorov je vodil vojno ministerstvo prav spretno, bolje gotovo, kakor poprej, ruski minister knez Kantakuzen. Stotnik Petrov, načelnik generalnemu štabu, se je tako hitro privadil s svojimi ljudmi v red te službe, kakor da bi bil od nekdanj v tej službi. Stotniki so prevzeli polke in brigade in so jih brez posebnih napak vodili, vojaki se prav nič niso vpirali mladim častnikom. Rusi so se toraj hudo zmotili, ko so mislili, da pojde vse vsaksebi, ako ne bodo oni vodje. Zgodilo se je ravno narobe; z mladeniško vnebo so vodili vojake k zmagi, častnikom se je ponujala prilika zadobiti slave in više stopinje v vojni, kakor nikjer drugje. Napenjali so vse svoje moči, da dosežejo visoko ceno: slavo in počastenje, kar se je mnogim tudi posrečilo.

Politični pregled.

V Ljubljani, 22. oktobra.

Notranje dežele.

V merodajnih krogih pečajo se z idejo, če bi ne bilo umestno letos *delegacije* na Dunaji zbrati, ker je v Budapeštu vsled kolere zdravstveno stanje čedalje bolj neugodno. Če bi se to in onostranitavski merodajni krogi sporazumeli, bi potem iz Dunaja došlo ogerskim delegatom povabilo, da naj tjakaj pridejo. Madjari pa tega nečejo, ker se bojé za zgodovinski turms, da bi se jim ne zgubil in so rekli, da naj se delegacije namesto v Budapeštu ali Dunaji rajši snidejo v Požunu (Pressburg).

Vnanje države.

Rusija jela je po oficijozni poti odbijati sumničenje, kakor da bi ji bilo na zasedanji Bolgarije kdo vé kaj ležeče. Po „Pol. Corr.“ sama svari javno mnenje, da naj ne veruje tistim šovinistom, ki po ruskih listih dan na dan okupacijo kot neizogibljivo potrebno povdarjajo. Med temi listi so v prvi vrsti „Mosk. Vedom.“, ki v enomer trdijo, da je ruska čast skaljena, če Rusija ne zasede Bolgarije. Vladni krogi v Petrogradu so vse družega mnenja. Ondi mislijo, da, če bi ji bilo res treba za orožje prijeti, bi morala vse družega sovražnika pred seboj imeti, kakor pa so sedanjí mogotei v Sofiji, česar se ji pa na veliko srečo ni bati, kajti velesile so ji jako ugodne odgovore poslale dotikajoče se bolgarskih zadev. Vsled tega je tudi na Ruskem stališče miroljubne stranke vedno trdneje in bo še vedno trdneje, kajti ozira se na potrebščino miru, o katerem pa glavni panslavist Katkov neče prav nič slišati. Ta mož se britko pritožuje proti Nemčiji in Avstriji, češ, vedve ste, ki bolgarske regente na Rusijo ščujete. Rusija je morala Kaulbarsa tja doli poslati, ker so jo dogovori Skjernjeviški k temu silili. Ob enem imela je pa roke zvezane, da mu ni smela dati potrebne podpore, (kozakov), s katero bi si bil mož spoštovanje priboril. Sedaj naj le Avstrija in Nemčija „gori gledate“, da bodete vničili upor Sofijskih regentov. Kdor je kašo zasolil, naj jo pa tudi pojé! S Katkovim dela enake korake v preganjanji ljubega miru „Sovremnja Izvesti“, ki pravi, da je vsa nezgoda Rusijo le zaradi tega zadela, ker je ta pozabila, da pot v Carigrad še vedno preko Dunaja pelje in da mora Rusija Avstrijo v orientalnem vprašanji popolnoma na stran potisniti, in če ne drugače, tudi njen upor streti! Rusija je še tako priprosta, da je svojemu laži-zavezniku (Avstriji) do dveh turških pokrajin (Bosne in Heregovine) pripomogla z velikimi žrtvami in še ga vedno podpira! No, to je pa že šovinizem brez primere, le golo hujskanje!

Kdo bo bolgarski knez? To je vprašanje, na katero še nihče ne more odgovoriti. Na Bolgarskem še prav tako malo vedó zanj, kakor v Petrogradu, če prav imajo ondí morda že to ali ono osebo za prazni stol pripravljeno. Bolgari so se obrnili s prošnjo do velesil, da naj bi jim nasvetovale, koga da naj v predstoječem velikem sobranji volijo za svojega kneza, da bo velesilam tudi všeč, pa niso dobili še nobenega odgovora. Na Dunaji in v Berlinu pravijo, da mora v tem oziru prvo besedo Rusija imeti, kajti kaj pomaga, če bi tudi Avstrija ali Nemčija tega ali onega kandidata nasvetovali, ktereга bi pa Rusija ne potrdila. Zarad tega prvi dve velesili ne bodete nikogar potrdili, ki bi ne bil po volji Rusiji, ter se nadjate na ta način rusko okupacijo preprečiti. Kaj bodo toraj Bolgari storili, če do 27. t. m. ne zvedó za nobenega kandidata? Kakor se od ene strani čuje, mislijo voliti kneza Aleksandra Battenberga. Volitev ta bi pač ne bila resna, temveč bolj iz dvorljivosti, kakor pa kaj družega, ker dobro vedó, da Aleksander ni tako neumen, da bi še enkrat tjakaj silil, kjer ga Rusija

ne mara. Tukaj ste toraj le dve reči možni: ali bo Rusija še dalje ostala pri svoji trmoglavosti in bo rekla, da volitve in iz njih nastalo sobranje ni veljavno, toraj tudi nima pravice voliti. V tem slučaju Bolgarom ne bo družega kazalo kot voliti po svojem prepričanji; toda volili bodo brezvspešno, kajti brez dovoljenja velesil ne bo noben princ prestola prevzel. Mogoče je pa tudi, da bo Rusija v sporazumljenji z velesilami še le poslednji dan nasvetovala tega in tega, vidoč, da ne gre drugače. To bo ob enem dokaz, da res ne misli na okupacijo Bolgarije. Če pa tega ne stori, smemo pa prepričani biti, da ji je okupacija bolj pri sreji, kakor pa mir v bolgarski pokrajini. — Vsekako prežalostne razmere!

Laška vlada h krati hoče kulturni boj na novo začeti. Kakor da bi bili zgovorjeni, so liberalni listi začeli kričati, da se razširja veljava duhovščine; zahtevajo toraj od vlade, naj se temu na rob postavi. Vlada je to precej zaslišala in uslišala. Katoliški šhod v Luki so prepovedali, vzrok za to so takoj dobili, ob enem se napoveduje dvoje postav, prva ima obrnjena biti zoper razširjenje samostanov, druga pa ima preosnovati cerkveno posestvo. (Kaj ta preosnova cerkvenega posestva pomeni, to je vsem dobro znano.) Ob enem snujejo po vsi deželi antiklerikalne shode, na katerih najhuje udrihajo zoper cerkev in papeža. V Rimu so napravili slovesnost, da poveljujejo tega, ki je pred več leti obsojen bil zaradi zavratnega uboja, tam so se slišale besede: Proč s papežem, ogenj na Vatikan“. Te „svečanosti“ vlada ni prepovedala, navzoč je bil celó zastopnik mesta. To nam vse kaže, v kakem zaničevanji in v kakih stiskah so sv. oče; ni čuda toraj, da se pritožujejo o tem neznosnem stanju. — Nihče ne more tudi porok biti temu, da bi kričači ne zvršili tega, kar žugajo; vlada pa redi gada v svojih nedrih; ako pade Vatikan, tudi Kvirinal ne bode dolgo stal. Laška vlada si z ognjem igra. Ko bi se ne zanašali na božje obljube, bi se res bali za papežtvo.

Italija nekaj čuti, če ne drugej pa — v kurjih očesih, da se bodo v Evropi reči godile, pri katerih bi vtegnila zopet kaj dobiti — naj bodo tudi samo batine! Pričela je namreč svojo armado preskrbljevati z boljšimi puškami, kakor so jih do sedaj imeli. Repetirke vpeljuje. Dobili so jih že pri enajstih batalijonih, in sicer osem peš, dva strelska in jeden planinski batalijon. Prav za prav razdeljene puške niso nove, temveč so le stare dosedanje v repetirke predelali, kar jim pa nikakor ne vgaja in je vlada sklenila vsaj redno stalno vojsko s čisto novimi repetirkami preskrbeti. Predelane dobili bodo pa brambovci in domobranci. Vojni budget bo letos na Laškem zdatno večji, kakor je bil do sedaj.

Turška vlada je poslala do velesil ugovor, v katerem protestuje zoper volitve v sobranje v Vzhodni Rumeliji in zoper sodelovanje teh poslancev pri izvolitvi kneza. Porta pravi, da je to zoper dogovore Berolinskega mira in tudi zoper konvencijo od 5. maja t. l., zato so volitve v Vzhodni Rumeliji nezakonite. — „Svoboda“, uradno bolgarsko glasilo, prinaša vest, da se bode poslala deputacija k ruskemu caru. „N. fr. Pr.“ pa pravi, da to še ni sklenjeno, pač pa hočejo poslati poslanca v Carigrad, ki bode „suverenni“ oblasti poročal, kako je v Bolgariji in prosil svéta pri odbranji kneza. — No, Porta se lahko veseli teh ukrepov. Bivši knez Aleksander je prosil svéta v Carigradu, začasna vlada tudi tako ravna. So pa tudi Bolgari med dvema ognjema; tje naj gredó, kjer jih manj peče, bi rekel vsakdo. — V Sofijo ima priti danes general Kaulbars. Regentstvo in ministerstvo pojde pa danes ali jutri v Trnovo k otvorjenju narodnega sobranja.

Kako naj bi se plačal *državni dolg* na svetu? S tem vprašanjem si je morda že marsikak finančni veleum glavo belil, rešil ga pa do sedaj še nihče ni tako, kakor je to rešitev nekdo nasvetoval v „Pol. Fragm.“ Milijonarji in nadmilijonarji naj bi to storili. Zakaj pa ravno oni? Zato, ker so si svoje pre-

Ima dober uhod in tudi noter se lahko hodi, toda prav zavito; ondí sem našel čepinje starih časov, in od zunaj se vidijo v kamen vsekane luknje, kjer so enkrat vrata bile. Ravno tako se vidi pod vasjo „Rebroc“ pri Krki ena taka jama, v kateri se vidi čez meter debel, dobro ohranjen zid, kjer je bila jama zazidana. Ko sem na koncu jame kopal, najdel sem precej človeških kosti in čepinje iz starih časov. Veliko je še takih jam. Nedavno sem našel jako lepo jamo, nad vasjo Čemš, Mirnapeške fare, na meji Trebanjski. Ondí se nahaja silno lep kapnik, (Tropfstein), jama je proti koncu zasuta. Ljudje se sploh silno bojé iti v take jame. Kmet, ki je mene spremljal, je zunaj jame ostal, če tudi sem mu ponujal svečo, da naj gre z menoj. Še le, ko je videl, da sem že jaz precej daleč prišel, in da mene ni še nič požrlo, je dobil pogum, in me je začel klicati, da naj se vrnem, da pojde tudi on z menoj. Prav lepa jama je to; pred nekaj leti našel jo je posestnik iz vasi Kal, Dobrniške fare. Vhod ji je nekoliko sežnjev naravnost navzdol, potem pa po strani. Ko je kmet prišel notri, našel je 16 človeških trupel, družega pri drugim ležati; lahko da so notri

prišli in niso nič več venkaj znali, ter so morali lakote pomreti. Dobil sem ondí koralde iz keltskih časov in menim, da bi prav bilo, to jamo do dobrega preiskati.

Znamenita je jama pri Ložu na Notranjskem, kjer so pred nekaj leti našli kosti velikih jamskih medvedov, kateri rod se je ob vesoljnem potopu popolnoma končal. Vse kosti so bile okamnjene, zobje grozni; večidel teh kosti so vzeli na Dunaj. Še vem za veliko takih jam, ktere bodem ob priložnosti pregledal in potem sporočal.

Vrnimo se h Keltom, katerih ostanki se po Kranjskem po več krajih nahajajo po grobéh, iz katerih se dá bolj natanko popisati življenje in dela Keltov. Kelti so stanovali navadno po več družin skupaj in so si na hribih, na strmih gričih napravljali varna stanovanja, kjer so okrog hriba ali strmega griča nanесли kamenja na visoko, da ni mogel ne sovražnik, ne divja zverina do njih. Ako si take velikanske nasipe ogleduješ, se moraš čuditi, kdaj so ubogi ljudje zamogli toliko kamenja skup nanositi! Na sredi teh nasipov so si naredili stanovanja. Povsod se vidi, da so tam, kjer so imeli

hiše ali šotore, nekoliko v zemljo kopalí za prostor, kjer je hiša stala, kar je še dandanes prav dobro poznati. Imeli so lesene hiše ali celó samo šotore, da so jih, ko so se premaknili, lahko s seboj vzeli. O zidanih hišah tudi najmanjšega znamenja ni, toraj gotovo zidati niso umeli, ali pa niso hoteli. Rimski pisatelj Kelte ravno tako popisuje, da so stanovali v lesenih stanovanjih, kjer je bila slama njih postelja; jedli so pa meso in tudi kaj od poljskih pridelkov.

Ker smo se poslednjič menili o keltskih grobéh na Vačah, začnimo zopet danes tam. Nad Vačami je bilo keltsko stanovanje na hribu nad cerkvico Slemško. Tam gori so imeli Kelti dobro utrjeno stanovanje; na vse strani so velike strmine. Prostor, kjer bi se lahko gori prišlo, so imeli z visokim nasipom zavarovan. Prav dobro se poznajo posamezni prostori, kjer so hiše stale, in gotovo so imeli po Savi barantije z narodi na jutrovem, ker so precej obogateli. Bronasti kinč so gotovo iz jutrovih dežel dobivali, železno orožje so si sami kovali. To sklepam iz tega, ker se pri stanovanjih še veliko žlindre najde. Tu je morala biti več sto let stara

moženje s pomočjo državnega dolga napravili. Država je šla po strani eni doli, globokeje in globokeje, premoženje milijonarjev pa kviško, više in više. Čem več so imele države dolga, tem bolje, tem bujnejše je raslo premoženje milijonarjem, ki so sedaj do silne svote 20 milijard dospeli. To se pravi z besedami povedano, da imajo vsi milijonarji in nadmilijonarji na svetu blizu dvajset tisoč milijonov premoženja. Razdeljeno je pa to premoženje jako neenako. Največ teh „srečnih ljudi“ je na Angleškem; pravijo, da jih je 250. Delé se v milijonarje in nadmilijonarje, ki se med sabo tako čez rame gledajo, kakor gruntarji in bajtarji ob dobri letini. Nadmilijonar Jonas Königswarter je svoje dni v jezi novopečenemu milijonarju tako povedal, ko se je ta nekaj preveč šopiril v finančnih krogih, da se je novopečeni milijonar izvestno ni nadjel. Rekel mu je, čez rame se ozri: „Sedaj že res vsaka reva, ki ima en milijon, misli da je milijonar.“ Ozrimo se toraj po svetu, koliko da je v vsaki državi milijonarjev, ki imajo več nego cel milijon „drobiža“ v premoženju. Kakor smo že rekli, jih je na Angleškem 250, v Zjedinjenih državah severne Amerike 200, v ostali Ameriki 100, na Nemškem 100, na Francoskem 75, na Ruskem 50 in v Indiji tudi 50 takih milijonarjev, ki niso „reve“, temveč imajo vsi več nego deset milijonov goldinarjev premoženja. Kar je pa manjših „rev“, jih je pa po raznih državah, med katerimi je tudi naša Avstrija 125 recisto in pet in dvajset. Omenjati moramo, da vladarske rodovine tukaj niso prizadete, temveč sami zasobni bogataši. Vse te „reve“ in pravi milijonarji imajo skupnega premoženja zopet blizu 20 milijard goldinarjev. Milijonarskih „rev“ vtegnilo bi biti kakih 9500 na celem svetu, katerih nekako 5000 bi vtegnilo imeti po 1 milijon, kakih 2000 po 2, kakih 1000 po 3, zopet 1000 po 4 in kakih 500 po 6 milijonov. S tem denarjem bi se lahko državni dolg celega sveta plačal in še bi nekaj ostalo milijonarjem v žepu, da bi tudi za stare dni bili preskrbljeni, ter se jim ne bilo treba bati — pomanjkanja.

Izvirni dopisi.

Iz Celja, 21. oktobra. (Črtice iz lurškega potovanja. — Škofovi pastirski list.) (Dalje.) „Če tudi Bernardeta ni nameravala druge v zмотo zapeljivati, kaj, ali se pa morebiti ni ona sama zmotila? To ni verjetno. Njeni modri in razumni odgovori kažejo veliko več, da je bistrega duha ter mirne domišljije in da ima razsodnost, ki presega njeno starost. Nikdar se ni opazovalo na mladi deklici, da se ji blodi pamet, da ima njeni značaj kakšno čudno posebnost ali da je bolehnega čustva, kar bi jo moglo napotiti, da si izmisli take stvari. Zraven tega ni videla prikazni samo enkrat, temveč osemnajstkrat. Prvokrat jo je prikazen iznenadila; ob določenih 15 dnevih pa, ko jo je Bernardeta vsaki dan videti mislila, je prikazen večkrat izostala, akoravno je bival otrok v ravno tisti okolici, kakor sicer in v ravno tistih razmerah. Nadalje se je Bernardeta med razodetji popolnoma spreminjala. Njeno obličje je postalo vse drugačno; njen pogled se je poveljal; gledala je reči, katerih ni nikdar videla; slišala jezik, kterege ni nikdar poprej čula, čigar pomena ni vsikdar razumela, ki se je pa vendar vtisnil v njeni spomin. Če prevdarimo vse te okoliščine, pač ne moremo misliti na kakšno bolešno prevaro otroka. Bernardeta je toraj zares gledala in slišala bitje, katero se je imenovalo

velika in močno bogata keltska naselbina, kar sodim po velikih in lepih grobovih, kakoršnih se še vedno dosti tam nahaja.

Ker je zemlja peščena, so na Vačah vse najdbe dobro ohranjene, tako orodje, kakor tudi človeške kosti. Za tujca je ondi kopanje predrago, ker so delavci tako sprideni, da ne gré nobeden na dan izpod goldinarja delat, kar je pač pretirana plača. Poleg tega jih ob 7. uri zjutraj ni še volja začeti, in ob 6. uri zvečer pa že hočejo nehati. Delali so tam Dunajčanje in Ljubljčanje, in oboji so delavce popolnoma spridili in nam tako dragino napravili. Po Dolenjskem imamo pridnih delavcev po 50 kr. na dan na stotine na ponudbo; toraj človeka hudo jezi, ko za takimi ljudmi delat pride, kateri niso za denar nikdar še nič trpeli in ko med ljudstvo denar kar po nepotrebnem razsipajo in tako napravljajo nepotrebno dragino med delavci; skušen človek potem niti delati ne more s takimi spridenimi delavci. (Dalje prih.)

„Brezmadežno Spočetje“ in ker se ta zgodba ne dá razložiti po naravnem načinu, ne ostaja nič drugega, kakor da verujemo, da je bila prikazen čeznaravna. Če je že spričevanje Bernardete samo na sebi važno, postane dvakrat močnejše, da zadobi neovrgljivo verjetnost po čudežnih prilogah, ki so se vršili po prvi prikazni. Če se more soditi drevo po sadji, se smé popolnoma zanesljivo trditi, da je bila prikazen, o kateri pripoveduje otrok, božja; kajti provzročila je čeznaravne in božje dela. In kakošna dela so ta, preljubljeni verniki Tarbesške škofije? Komaj se prikazen razodene, se že novica o njej raznese naglo, kakor blisk, po vsi deželi. Zvedelo se je, da ima Bernardeta povelje, naj prihaja skozi 15 dni k masabielski duplini, in vse prebivalstvo se je jelo gibati; brezštevilne trume romajo na kraj prikazni; s sveto nepotrpežljivostjo pričakujejo slovesnega trenutka in med tem, ko je otrok zamaknjen in ves vtopljen v stvar, katero gleda, prevzame priče nezasišlanega dogodka enako čutilo občudovanja in spoštljivosti.“

„Prikazni prenehajo; toda pritisek ljudi ne pojmlje. Od blizu in daleč hitijo brezštevilni romarji k čudoviti lurški duplini. Navzoča je vsaka starost, vsak stan. Kaj neki vleče te ljudi? Kakšna moč vodi njihove stopinje v Lurd? Prihajajo k jami, da tamkaj molijo in si izprosijo nebeških milosti od brezmadežno spočete Matere božje. Po svoji pobožnosti kažejo, da božji duh oživlja to zdaj sloveče pečeveje. S tem, da se kliče na pomoč Naša ljuba Gospá iz Lurda, se vtrjujejo v čednosti krščansko pobožne duše, se navdušujejo vnovič za sveto vero srca, katerih se je že poprijela mrzla mlačnost in zastarani grešniki se zopet spravijo z Gospodom. Taka čudeža milosti božje zamore delati le Bog. Niso li toraj krasno spričevalo za resničnost prikazni?“

„Če od teh čudežnih del, duše zadevajočih, prestopimo k onim, ktere zadevajo ozdravljenje telesa, kako velikanske zgodbe moramo zopet tu poročati!“

„Bolniki zavživajo vodo iz jame in ozdravljajo. Mnogoteri izmed njih so poprej zastoj rabili vse zdravniške pripomočke; po čudežni vodi pa so hitro zadobili zopet svoje zdravje. Ta izvanredna ozdravljenja so vzbudila splošno pozornost in sloves o njih se je razširil daleč na okrog.“ (Dalje prih.)

Domače novice.

(Načelnik) porotnim obravnavam v 4. dóbi bo v Ljubljani e. k. deželne sodnije predsednik g. Fr. Kočevár, namestovala ga bodeta pa gg. e. k. deželne sodnije nadsovetnik J. Gerdešič in e. k. deželne sodnije sovetnik Lud. Ravnichér. — V Novem mestu bo načelnik ondašnje e. k. okrožne sodnije predsednik g. Vinko Jeuníkar, namestnik pa e. k. deželne sodnije sovetnik dr. Andrej Vojska.

(Izredni veliki shod) imelo bo „društvo kranjskih zdravnikov“ dné 28. t. m. v Ljubljani po sledečem sporedu: 1. Poprava zapisnika poslednje seje. 2. Načelnik pozdravi zbrano gospodo. 3. Kratek obris doseadanje 25letne delavnosti. 4. Razdeli se slavnostni spis. 5. Volijo se častni in zunanji udje. 6. Vsakovrstni predlogi. 7. Dr. Prosinakova razprava o špeciálistvu v življenji in v vednosti. — Po zboru je slavnostni obed pri „Slonu“ za osebo po 1 gld. 50 kr. s prostim Plzenskim pivom. Kdor se ga želi vdeležiti, objavi naj to pravočasno društvenemu tajniku.

(Najhujši žganjarji) v naši deželi so: v Ljubljanskem mestu, po Ljubljanski okolici in v Kranjskem okraji, kajti tukaj zahtevalo se bo za zakupnino daca na žganje po 14.000 gld. za okraj. Za temi pride Kamnik z 12.000 in Radovljica z 10.000 gold. Najmanj pa špirituve kuge spijó v Rateškem okraji na Dolenjskem (daca 300 gold.) in povsod ondi, kjer vino pridelujejo, n. pr. v Metliki, Kostanjevici, Trebnjem, Černomlji in Vipavi (daca à 400 gold.) in v Krškem (daca 600 gold.) Lep denar, blizu 112.000 gold. dobila bo dežela za prodajanje te kuge, pa je še vse premalo. Še bi se ga lahko še enkrat toliko plačalo tega daca in šnopsarjev še ne bo konec!

(Sadja) so letos Nemei po naših krajih in po drugih avstrijskih planinskih deželah toliko nakupili, da ga bo za več nego tisoč vagonov iz Bregence

odšlo. Po Bodenskem jezeru prevaževajo štiri trajektne parniki dan na dan s samim sadjem napolnjene vozove iz Predarlske na Virtembersko v Friedrichshafen.

(Vipavski somenj) na dan sv. Simona, t. j. 28. t. m., je dovoljen.

(Bliskalo) se je sinoči na zapadu in jug je jel vleči ter je kmalo jasno nebo pokril z gostimi oblaki, iz katerih danes celi dan po malem dež curlja.

(Dopolnilna volitev) deželnega poslanca kmečkih občin okraja Ptuj-Radgonskega mesto ranjkega Raiča bo 28. t. m. Politično društvo „Pozor“ postavilo je za kandidata gosp. dr. Frana Jurtelo, odvetnika in posestnika.

(C. kr. državno vojno ministerstvo) namerava več potrebnih reči za leto 1887 oskrbeti si potom splošne konkurence. Pri ponudbeni obravnavi oziralo se bode samo na one osebe, ktere ponujeno blago same izdelujejo. Pismene ponudbe morajo neposredno in najdalje do 1. decembra 1886, do 12. ure opoldne priti v vložni zapisnik državnega vojnega ministerstva. Potrebovalo se bo med drugim: čepice (kape), žepni robci, ovratnice, rokavice, podkovicice z žrebli, lopate, sekire, krampi, ročniki za sekire, lopate in krampe, konjska česala, kuhinjska posoda, kositarne jedilne skledice, vojne steklenice (čutare), kozarce, kože za bobne, povezilne vrvi za krmo, napajalna vedra, krtače z ročnimi jermeni. Razglas, pogodbeni načrt in ponudbeni obrazci ležijo na ogled tudi pri trgovinski in obrtni zbornici v Ljubljani. Upraviteljstvom za vojaško obleko v Brnu, Budapešti, Gradci, Kaiser-Ebersdorfu pri Dunaji in pri podružni zalogi vojaške obleke v Carlsburgu se je naročilo, da imajo na ogled vzorce onim, kateri hočejo katero teh reči ponuditi.

Razne reči.

— Škofje iz severne Afrike, njim na čelu kardinal Lavigerie, so poslali pismo do starašin in do poslancev, v katerem pravijo, da je v prvi vrsti zadeta čast francoskega imena v Afriki, ko se je namreč duhovnom odtegnila pomoč 100.000 frankov; francoski misijonarji razširjajo slavo francoskega imena po vzhodu bolj, ko vse druge državne vredbe. (V Tonkinu francoski vpliv neznatno škoduje ondodnim misijonom).

— V Lille je bil 11. t. m. kongres katoliških juristov. Predsednik mu je bil Lucien Brun. Rektor katoliških fakultet msgr. Hautecoeur je imel slovesno sv. mašo in predsednik je prav duhovito govoril o razcentralizovanju.

— V Montaut-u je umrl nedavno župnik v najboljših moških letih. Zdravniki so se izjavili, da je umrl za lakoto. Minister Goblet je plačo odzvel nekterim župnikom, a o njem, ki ni prosil nikogar za pomoč, niti svojega škofa, tudi kratko pred njegovo smrtjo ni nihče vedel o pomanjkanji pri tem duhovnu. Goblet je to zvedevši nekterim plačo dovolil, a za to ga pa njegovi „bratje“ iz lož imenujejo odpadnika.

— Frankfurtški Rothschild zapustil je več nego 500 milijonov mark premoženja.

— Kaj je voda? Voda je svitla, prozorna tekočina, ktere so se ljudje v poprejšnjih časih posluževali v pijačo.

— Vprašanja in odgovori. „Kdo je najbolj mehkužen in občutljiv?“ Kdor nogovice kupi konjam na sladčiarjevi prodajalni.“ — „Kdo je najbolj varčen in najmanj potrebuje?“ Kdor pol leta same časti živi.“ — „Kdo je največji berač na svetu?“ „Tisti borzijanec, ki domu prišedši vidi na lastnih vratih zapisano, da se tu ne deli miloščina in si ne upa domu.“

— Iz vojaškega življenja. V vojaški stražnici je zaspal podčastnik. Prostaki, vsih muh polni, prižgo mu kresilno gobo in jo položijo na odprto dlan. Podčastnik se bolečine prebudi in zaupije: „Kdo mi je to naredil, tepci? Vsi se posmehujejo. „Le čakajte“, jim pravi podčastnik, pobere tlečo gobo in jo zopet položi na dlan, „zdaj pa tudi ne vržem poprej gobe proč, da poročnik pride.“

Telegrami.

Dunaj, 22. okt. Finančni minister predložil je v poslanski zbornici budget za leto 1887 in ga je pojasnil. Potreščine znašajo 521.975.654 gld. Pokritja je 505.676.199 gl., poslednjega je proti lani 2.157.642 gl. manj, ker iztirjani davki I. poluleta, na ktere se pokritje posebno opira, niso bili posebno ugodni, kar se tudi po drugih evropskih državah čuti. Po dohodkih III kvatrov soditi, se bo

dala preliminarna manjša svota odpraviti. Prispevek k skupnim zadevam znaša 91.510.351 gl., za 1.086.418 gl. več kakor lani. Za 208.446 gl. višji stroški pri bramborcih memo lani, postavljeni so na račun domobrana (črne vojske.) Naučni minister potrebuje več kakor lani 948.803 gl. za uravnavo kongruje, za več velikošolskih zgradb in za zboljšanje plač suplentom. Finančni minister potrebuje memo lani za 2.068.971 gl. več, ki se bodo rabili za povračilo pri sladkornem davku (2 milijona.) Trgovinski urad ostane pri starem. Za državni dolg potrebuje se več 853.167 gl. Pri pokritju so carinski dohodki 3 milijone manjši, užitina pa 2 milijona večja, kar ima pa samo v zaračunanji pomen. Dohodkov na petroleji je 600.000 gld. več, na žganji 300.000 gld. manj. Dalje se bo več dobilo pri tabaku, kolekih in direktnih davkih. Državne železnice so za 2-6 milijonov neugodnejše memo poprej, ugodnejše pa pošta, brzovoz in poštne hranilnice. Pokritje državnega dolga je za 331.806 gl. večje. Upravni primanjkljaj 4 milijone misli finančni minister pokriti z ugodnejimi davčnimi dohodki in z ostanki po blagajnicah, za pokritje izrednega primanjkljaja 12 milijonov pa pričakuje raznih predlogov med razpravo.

Dunaj, 22. okt. Poslaniška zbornica. Naučni minister odgovoril je na interpelacije Bojakovskega gledé češke državne gimnazije v Kromerizu. Potrebščino gimnazije v Kromerizu pokrivala je na podlagi ustanovnih pogojev s prva neka družba, potem pa Kromerizka občina. Dne 29. oktobra 1885 zahtevala se je od ministerstva razširitev male gimnazije v veliko, ne da bi bili ob enem povedali, kdo bo to reč zakladal. Še le 23. avgusta 1886 vložil je Bojakovsky izjavo, z obvezo vzdržavanja petega razreda celo leto, Oziraje se na obstoječe postave in glede na to, da bi se tu ne razširila zasobna šola, temveč državna in da se je obveza na vzdržavanje le za jedno leto glasila, prepovedalo je ministerstvo one 9. sept. 1886, toraj še pred začetkom šolskega leta gimnazijo na državne stroške razširiti. Ob enem naročilo je pa o šolskih zadevah poizvedovati, kar se še sedaj godi. Sicer pa za razmerje nemških in čeških šol niso merodajne le številke prebivalstva in plačani davki temveč tudi kulturni odnošaji. Sploh se je pa v poslednjih letih devet učnih zavodov s češkim učnim jezikom na Moravskem ustanovilo. Naučno ministerstvo je prepričano, da je število srednjih šol sploh preveliko, na Moravskem pa že prav posebno. Zato se bo ustanovitev novih in razširjevanje že obstoječih šol le tedaj dovoljevalo, kedar se bo neodpravljiva nujna in vstrajna potreba zato dokazala.

Trst, 21. okt. V poslednjih 24 urah zbolelo je 7 ljudi za kolero, umrli so pa 4.

Budapešt, 21. okt. Od včeraj opoldne pa do danes zbolelo je 30 oseb za kolero, umrlo pa 18.

London, 22. okt. „Reuterjev“ urad je zvedel, da so velesile sklenile Rusiji prepustiti prvo besedo glede odprave bolgarske krize in to zato, da ji bodo iz rok izvile povod okupaciji. Bolgarska samostojnost se mora ohraniti v smislu berlinske pogodbe.

Tujci.

20. oktobra.

Pri **Maltcu:** Pavel Probst, trgovec, iz Langenaua. — Stolz in Prigelhof, trgovec, z Dunaja. — Bohofschitz, trgovec, iz Linea. — Neubauer, trgovec, iz Budapešte. — Ekrolena baron Czoernig, tajni svetnik, s soprogo, iz Gorice. — Karol Gottwald, hydroxat, iz Gorice. — A. Miztaro, s soprogo, iz Pulja.

Pri **Stonu:** Rudolf Bauer, petovalec, iz Draždan. — W. Kieffer, rarnatelj, iz Belgerna. — B. Stoll, kajigotilec, z Dunaja. — Henrik Leo, trgovec, iz Prage. — Heller, Franke, Ferry, Vodnitseher in Stanel, trgovci, z Dunaja. — Richter in Reitter, trgovca, iz Brna. — Ludovik Armuth, trgovec, iz Dombovára. — M. Zdorsky, ravnatelj, iz Kindberga. — Viki Toth, nadzornik, iz Gradea. — Louiza Nowohradski, zasebnica, iz Gradea. — Jožef Dralka, e. k. vladni svetnik, iz Redovljice. — S. Jenko, posestnik, s soprogo, iz Podgrada. — Jak.

Vončina, posestnik, iz Idrije. — Janez Šega, kooperator, iz Kostanjevice. — Janez Berri, trgovec, iz Benetk. — Alojzij Hinek, zasebnik, iz Laškega. — Peter Krajnovič, stotnik, iz Reke. — Eberh. Freukes, zasebnik, iz Trsta. — J. Senčur, uradnik, iz Senožca.

Pri **Bavarskem dvoru:** Jožef Vatoce, posestnik, iz Rožiča.

Pri **Južnem kolodvoru:** V. Penosson, zasebnik, iz Aleksandrije. — S. Baumgarten, trgovec, z Dunaja. — And. Komel, e. k. major, iz Gradea. — Jožef Mathia, trgovec, iz Gradea. — Janez Kordius, nadsprevodnik, iz Beljaka.

Pri **Avstrijskem caru:** Jožef Levičnik, posestnik, iz Zeleznikov.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
opazovanja						
7. u. zjut.		736-45	+12-6	sl. vzh.	dež	15-00
21. 2. u. pop.		732-91	+17-6	sl. zap.	oblačno	
9. u. zveč.		731-84	+14-2	sl. vzh.	dež	

Čez dan deloma oblačno, večkrat dež; zvečer se je na svzh. bliskalo, potem močen veter in nekoliko dežja. Srednja temperatura 13-8° C., za 3-3° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

22. oktobra

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 30 kr.
Sreberna 5% " 100 " (s 16% davka)	84 " 20 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	114 " 55 "
Papirna renta, davka prosta	100 " 50 "
Akcije avstr.-ogerske banke	366 " — "
Kreditne akcije	280 " 20 "
London	125 " 20 "
Srebro	— " — "
Francoški napoleonid.	9 " 90 1/2 "
Ces. cekini	5 " 91 "
Nemške marke	61 " 35 "

Vljudna prošnja.

Leta 1879 se je ustanovilo v Celji „katoliško podporno društvo“ s tem namenom, da se vzdržuje dekliška šola, ktero vodijo č. šolske sestre. To nalogo je društvo do sedaj tudi srečno izvrševalo. Iz takratne dvo razredne šole je postala učilnica štiri razredna; zraven tega se skoraj skozi celo leto podpirajo ubožni otroci — iz deške šole, kakor tudi iz dekliške — Celjske okolice s hrano, z obleko in obutevjo, pa tudi šolskimi knjigami.

To pa prizadeva premnogo stroškov. Obilo prijateljev šolske mladine pošilja odboru sicer res svoje navadne doneske, za kar jim Bog plati; toda odkar se je v jeseni pretečenega leta ustanovil četrti razred na tej šoli, ti redni dohodki več ne zadoštujejo. — Povprek se mora na mesec plačati nad 100 goldinarjev stroškov! V tekočem letu imamo že nad 200 goldinarjev več stroškov, kakor dohodkov.

Nadjamo se toraj, da nam za dobro stvar vneti prijatelji ne bodo vzeli za zlo, ako jih javno pa vljudno vabimo in lepo prosimo, naj blagovolijo oni, ki so „katoliškemu podpornemu društvu“ pošiljali do sedaj svoje doneske, to storiti tudi letos, če so s svojo letnino morebiti še zaostali; osobito pa vabimo vse prijatelje mladine, ki še niso pristopili našemu društvu, naj to storijo sedaj, da bo zamogel društveni odbor tudi na dalje spolnovati svojo nalogo.

V Celji, 19. oktobra 1886.

Predsedništvo „katol. podpor. društva“.

(2)

Razglas.

Kranjski deželni odbor s tem objavlja, da se bodo pogodbene obravnave o samostojni deželni nakladi po 6 gold. od vsačega hektolitra (oziroma po 6 kr. od vsacega litra) porabljenih žganih pijač (žganja, špirta, ruma, araka, punčnega cveta, rozolije, likëra in poslaščenih žganih pijač sploh) za leto 1887, v smislu določil razglasila e. kr. deželnega predsednika za Kranjsko dne 12. januarja 1885, dež. zak. II. del, št. 6, v vseh zdolej omenjenih davčnih okrajih vršile.

Dogovor se bode v drugi polovici meseca novembra 1886. l. vršil za vsak okraj posebej v prostorih e. kr. okrajnega glavarstva, oziroma v prostorih, kjer so uradni dnevi e. kr. okrajnih glavarstev. Za mesto Ljubljansko in davčni okraj okolice Ljubljanske se bode vršil skupni dogovor.

Tirja se pogodbene ali dogovorjene povprečnine (pavšale) od samostojne naklade za davčni okraj:

Postojnski	2.400 gld.
Škofjeloški	5.200 "
Brdski	2.400 "
Bistriški	1.600 "
Kočevszi	1.200 "
Velikolaški	1.200 "
Krški	600 "
Idrijski	1.600 "
Kranjski	14.000 "
Kranjskogorski	2.800 "
Loški	3.000 "
Ljubljana (mesto)	14.000 "
Ljubljanski (okolica)	14.000 "
Kostanjeviški	400 "
Litijski	6.000 "
Logaški	2.000 "
Metliški	400 "
Vrbniški	2.000 "
Mokronoški	1.600 "
Tržiški	4.000 "
Radoljiški	10.000 "
Rateški	300 "
Ribniški	3.000 "
Novomeški	1.600 "
Žužemperski	600 "
Senožeški	1.200 "
Zatiški	1.600 "
Kamniški	12.000 "
Trebenjski	400 "
Črnomeljski	400 "
Vipavski	400 "

Pri pogodbeni ali dogovorni obravnavi mora navzoča biti večina vseh obdačenih obrtnikov davčnega okraja, po osehah in po obsegu obrtnij in taista večina mora pogodbi ali dogovoru pritrđiti.

Pooblaščenici obrtnikov morajo saboj imeti legalizovana pooblastila.

Povodom teh obravnav se smejo vložiti tudi zakupne ponudbe, na ktere se bode pa samo takrat oziralo, ako bodo zgoraj omenjeno letno navprečnino (pavšal) za najmanj deset procentov presecale, in ako se bodo do 10. novembra 1886. l. pri deželnem odboru vložile, da bo še mogoče ponujeno navprečnino pri obravnavi obrtnikom in trgovcem naznaniti. Te zakupne ponudbe, kterim je določiti 10% varščina morajo tudi izrečno zagotovljati, da ponudnika veže ponudba tako dolgo, dokler se mu ne bo naznanilo, ali je njegova ponudba sprejeta ali ne.

Zakupninski pogoji se lahko izvedó ob navadnih uradnih urah pri deželnem odboru kranjskem.

V Ljubljani, dne 18. oktobra 1886.

Od deželnega odbora kranjskega.

Vinske sode,

dobre, velike, po vinu dišeče iz hraščevine bi nekdo rad kupil. Ponudbe z natančno določenim številom, vsebino in ceno sprejema opravništvo „Slovenca“.

Zrebanje že meseca decembra.

KINCSEM
KSREČKE à 1 gld. **11 srečk 10 gld.**
samo

Glavni dobitek v gotovini

gld. 50.000 gld.

10.000 gld., 5000 gld. z odtegljajem 20% — 4788 denarnih dobitkov.

Kincsem-srečke dobivajo se
v loterijskem bureau ogerskega Jockey-kluba: Budapešta, Waitznergasse 6.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.